

KAPITEL 1.10

BESTÄMMELSER OM TRANSPORTSKYDD

Bestämmelser om transportskydd och förpliktelser i samband med transport av farliga ämnen finns i TFÄ-lagen samt i 6 §, 8 § 5 mom., 15 § 1 mom. 5 och 6 punkten och 26 § 4 mom., 27 a § och 29 c § 2 mom. i statsrådets förordning om transport av farliga ämnen på väg (194/2002), nedan TFÄ-förordningen.

Med farliga ämnen och mängderna enligt 11 d § 1 mom. i TFÄ-lagen som vid uppsåtligt missbruk kan innebära fara för människor, egendom eller miljön avses ämnena i detta kapitel.

1.10.1 Allmänna bestämmelser

1.10.1.1 Var och en som medverkar vid transport av farligt ämnen ska uppmärksamma kraven i detta kapitel om transportskydd i den utsträckning det är motiverat med hänsyn till deras ansvar.

1.10.1.2 Enligt 11 d § 3 mom. i TFÄ-lagen får farligt ämnen endast lämnas för transport till transportörer, som har identifierats på behörigt sätt.

1.10.1.3 Enligt 11 d § 4 mom. i TFÄ-lagen och 27 a § i TFÄ-förordningen ska områden som används för tillfällig förvaring vid transport av farliga ämnen i mån av möjlighet vara skyddade, väl belysta och ej tillgängliga för allmänheten.

1.10.1.4 Enligt 26 § 4 mom. i TFÄ-förordningen ska varje medlem av fordonets besättning vid transport av farligt ämnen medföra en identitetshandling försedd med fotografi.

1.10.1.5 Kontroller enligt punkter 1.8.1 och 7.5.1.1 ska omfatta lämpliga åtgärder för transportskydd.

1.10.1.6 —

1.10.2 Utbildning

Bestämmelser om utbildning om transportskydd för personer delaktiga vid transport av farliga ämnen finns i 15 § i TFÄ-förordningen.

1.10.3 Bestämmelser för farligt gods med hög riskpotential

1.10.3.1.1 —

1.10.3.1.2 Farligt gods med hög riskpotential (i andra klasser än klass 7 ämnen) är sådant som anges i tabellen 1.10.3.1.2 och som transporteras i större mängder än de som anges i tabellen.

Tabell 1.10.3.1.2. Förteckning över farligt gods med hög riskpotential

Klass	Risk-grupp	Ämne eller föremål	Mängd		
			Tank (l) ^c	Bulk (kg) ^d	Kolli (kg)
1	1.1	Explosiva ämnen och föremål	<i>a</i>	<i>a</i>	0
	1.2	Explosiva ämnen och föremål	<i>a</i>	<i>a</i>	0
	1.3	Explosiva ämnen och föremål i samhanteringsgrupp C	<i>a</i>	<i>a</i>	0
	1.4	Explosiva ämnen och föremål med UN 0104, 0237, 0255, 0267, 0289, 0361, 0365, 0366, 0440, 0441, 0455, 0456 och 0500	<i>a</i>	<i>a</i>	0
	1.5	Explosiva ämnen och föremål	0	<i>a</i>	0
2		Brandfarliga gaser (klassificeringskoder som endast innehåller bokstaven F)	3000	<i>a</i>	<i>b</i>
		Giftiga gaser (klassificeringskoder som innehåller bokstäverna T, TF, TC, TO, TFC eller TOC) med undantag av aerosolbehållare	0	<i>a</i>	0
3		Brandfarliga vätskor i förpackningsgrupp I och II	3000	<i>a</i>	<i>b</i>
		Okänsliggjorda flytande explosivämnen	0	<i>a</i>	0
4.1		Okänsliggjorda explosivämnen	<i>a</i>	<i>a</i>	0
4.2		Ämnen i förpackningsgrupp I	3000	<i>a</i>	<i>b</i>
4.3		Ämnen i förpackningsgrupp I	3000	<i>a</i>	<i>b</i>
5.1		Oxiderande vätskor i förpackningsgrupp I	3000	<i>a</i>	<i>b</i>
		Perklorater, ammoniumnitrat, ammoniumnitrathaltiga gödselmedel samt ammoniumnitratemulsioner eller -suspensioner eller -geler	3000	3000	<i>b</i>
6.1		Giftiga ämnen i förpackningsgrupp I	0	<i>a</i>	0
6.2		Smittförande ämnen i kategori A (UN 2814 och 2900, förutom animalt material)	<i>a</i>	0	0
8		Frätande ämnen i förpackningsgrupp I	3000	<i>a</i>	<i>b</i>

^a Ej tillämpligt.

^b Oavsett mängd gäller inte bestämmelserna i 1.10.3.

^c Ett angivet värde i denna kolumn gäller endast om transport i tank är tillåten enligt kapitel 3.2, tabell A, kolumn (10) eller (12). För ämnen som inte är tillåtna för transport i tank, saknar uppgiften i denna kolumn betydelse.

^d Ett angivet värde i denna kolumn gäller endast om transport i bulk är tillåten enligt kapitel 3.2, tabell A, kolumn (10) eller (17). För ämnen som inte är tillåtna för transport i bulk, saknar uppgiften i denna kolumn betydelse.

1.10.3.1.3

För farligt gods i klass 7 är radioaktiva ämnen med hög risk sådana ämnen vars aktivitet (gränsvärde för transportskydd) är lika med eller större än ett gränsvärde för transportskydd på 3000 A₂ för varje enskilt kolli (se även punkten 2.2.7.2.2.1) utom för följande radionuklider vars gränsvärde för transportskydd anges i tabell 1.10.3.1.3.

Tabell 1.10.3.1.3: Gränsvärden för transportskydd för specifika radionuklider

Ämne	Radionuklid	Gränsvärde för transportskydd (TBq)
Americium	Am-241	0,6
Guld	Au-198	2
Kadmium	Cd-109	200
Californium	Cf-252	0,2
Curium	Cm-244	0,5
Kobolt	Co-57	7
Kobolt	Co-60	0,3
Cesium	Cs-137	1
Järn	Fe-55	8000
Germanium	Ge-68	7
Gadolinium	Gd-153	10
Iridium	Ir-192	0,8
Nickel	Ni-63	600
Palladium	Pd-103	900
Prometium	Pm-147	400
Polonium	Po-210	0,6
Plutonium	Pu-238	0,6
Plutonium	Pu-239	0,6
Radium	Ra-226	0,4
Rutenium	Ru-106	3
Selen	Se-75	2
Strontium	Sr-90	10
Tallium	Tl-204	200
Tulium	Tm-170	200
Ytterbium	Yb-169	3

1.10.3.1.4

För att beräkna om gränsvärdet för transportskydd har nåtts eller överskridits för blandningar av radionuklider, summeras kvoterna av varje radionuklids aktivitet. Summan för respektive radionuklid divideras sedan med radionuklidens gränsvärdeför transportskydd. Om summan av kvoterna är mindre än 1 har blandningens gränsvärde för radioaktivitet varken uppnåtts eller överskridits.

Beräkning kan göras med formeln:

$$\sum_i \frac{A_i}{T_i} < 1 \text{ där}$$

Beräkning kan göras med formeln:

-

A_i = är aktiviteten hos radionuklid i som förekommer i ett kolli (TBq)

T_i = är gränsvärdet för transportskydd för radionuklid i (TBq).

1.10.3.1.5

När radioaktiva ämnen har sekundärfaror tillhörande andra klasser ska även kriterierna i tabell 1.10.3.1.2 beaktas (se även punkten 1.7.5).

1.10.3.2 Skyddsplaner

1.10.3.2 Skyddsplaner som avses i 11 d § i TFÄ-lagen och i 6 § i TFÄ-förordningen krävs för transport av farliga ämnen med hög riskpotential enligt 1.10.3.1.2 och transport av radioaktiva ämnen med hög riskpotential i klass 7 enligt 1.10.3.1.3.

1.10.3.3 Att skydda transportmedel

1.10.3.3 Skydd av transportmedel som avses i 11 § 2 mom. i TFÄ-lagen och i 8 § 5 mom. i TFÄ-förordningen krävs för transport av farliga ämnen med hög riskpotential enligt 1.10.3.1.2 och transport av radioaktiva ämnen med hög riskpotential i klass 7 enligt 1.10.3.1.3.

1.10.4 Enligt bestämmelserna i 1.1.3.6 gäller inte kraven i 1.10.1, 1.10.2, 1.10.3 och 8.1.2.1 (d) när mängderna transporterade i kollin på en transportenhet inte överstiger de mängder som anges i 1.1.3.6.3, utom för UN 0029, 0030, 0059, 0065, 0073, 0104, 0237, 0255, 0267, 0288, 0289, 0290, 0360, 0361, 0364, 0365, 0366, 0439, 0440, 0441, 0455, 0456 och 0500 samt utom för undantagna kollin i klass 7 med UN 2910 och 2911 om aktivitetsnivån överstiger A_2 -värdet (se första strecksatsen i 1.1.3.6.2). Dessa bestämmelser ska emellertid tillämpas vid transport av UN 0029, 0030, 0059, 0065, 0073, 0104, 0237, 0255, 0267, 0288, 0289, 0290, 0360, 0361, 0364, 0365, 0366, 0439, 0440, 0441, 0455, 0456 och 0500 oberoende av mängd samt vid transport av undantagna kollin i klass 7 med UN 2910 och 2911, om aktivitetsnivån överstiger -värdet (se den första strecksatsen i 1.1.3.6.2).

Dessutom gäller inte kraven i 1.10.1, 1.10.2, 1.10.3 och 8.1.2.1 (d) när mängderna som transporteras i tankar eller i bulk på en transportenhet inte överstiger de mängder som anges i 1.1.3.6.3.

Dessutom gäller inte bestämmelserna i detta kapitel för transport av ämnen som är klassificerad med benämningarna UN 2912 RADIOAKTIVT ÄMNE, LÅG SPECIFIK AKTIVITET (LSA-I) och UN 2913 RADIOAKTIVT ÄMNE, YTKONTAMINERADE FÖREMÅL (SCO-I).

1.10.5 För radioaktiva ämnen anses bestämmelserna i detta kapitel uppfyllda, om bestämmelserna i Convention on Physical Protection of Nuclear Material¹ och IAEA:s cirkulär ”The Physical Protection of Nuclear Material and Nuclear Facilities”² tillämpas.

Ann: I den internationella ADR-överenskommelsen:

Kapitel 1.10 Bestämmelser om transportskydd

Anm: I detta kapitel avses med transportskydd de åtgärder eller försiktighetsåtgärder som vidtas i avsikt att förebygga stöld eller uppsåtligt missbruk av farligt gods som kan innebära fara för människor, egendom eller miljön.

1.10.1 Allmänna bestämmelser

1.10.1.1 Var och en som medverkar vid transport av farligt gods ska uppmärksamma bestämmelserna i detta kapitel om transportskydd i den utsträckning det är motiverat med hänsyn till deras ansvar.

1.10.1.2 Farligt gods får endast överlämnas för transport till transportörer, vars identitet fastställts på lämpligt sätt.

1.10.1.3 Områden inom terminaler för mellanlagring, platser för mellanlagring, fordonsdepåer, hamnområden och rangerbangårdar, som används för mellanlagring av farligt gods, ska vara ordentligt skyddade, väl belysta och så långt möjligt och lämpligt, ej tillgängliga för allmänheten.

¹ INFCIRC/274/Rev.1, IAEA, Wien (1980).

² INFCIRC/225/Rev.4 (Corrected), IAEA, Wien (1999).

- 1.10.1.4 Vid transport av farligt gods ska varje medlem av fordonsbesättningen medföra identitetshandling med foto.
- 1.10.1.5 Kontroller enligt punkterna 1.8.1 och 7.5.1.1 ska omfatta lämpliga åtgärder för transportskydd.
- 1.10.1.6 Behöriga myndigheter ska hålla uppdaterade register över de giltiga intyg över ADR-förarutbildning enligt punkten 8.2.1, som den eller annan godkänd organisation utfärdat.
- 1.10.2 Utbildning om transportskydd
- 1.10.2.1 Utbildningen och uppdateringskurserna enligt kapitel 1.3 ska även omfatta transportskydd. Uppdateringskurserna om transportskydd kan omfatta mer än ändringar i bestämmelserna.
- 1.10.2.2 Utbildningen ska behandla olika typer av risker för kränkning av transportskyddet, hur man upptäcker sådana risker och metoder för att minimera dem. Utbildningen ska också omfatta vilka åtgärder som ska vidtas vid kränkning av skyddet. Den ska förmedla sådana kunskaper om skyddsplaner (när så är tillämpligt), som motsvarar var och ens ansvars- och arbetsområde, och roll vid genomförande av dessa planer.
- 1.10.2.3 Utbildningen ska tillhandahållas eller styrkas då en ny anställning påbörjas som omfattar transport av farligt gods och ska regelbundet kompletteras med uppdateringskurser.
- 1.10.2.4 Arbetsgivaren ska dokumentera all utbildning om transportskydd som har erhållits och ska på begäran göra dem tillgängliga för den anställda eller behörig myndighet. Dokumentation ska förvaras av arbetsgivaren under den tidsperiod som behörig myndighet har fastställt.
- 1.10.3 Bestämmelser för farligt gods med hög riskpotential
- 1.10.3.1 Definition av farligt gods med hög riskpotential
- 1.10.3.1.1 "Som farligt gods med hög riskpotential" definieras i denna föreskrift sådant gods som kan missbrukas vid terrorbrott och då leda till svåra konsekvenser, till exempel förlust av åtskilliga människoliv och storskalig förstörelse eller, särskilt avseende klass 7, storskalig samhällsekonomisk störning.
- 1.10.3.1.2 -
- 1.10.3.1.5 Se punkterna 1.10.3.1.2 – 1.10.3.1.5 ovan.
- 1.10.3.2 Skyddsplaner
- 1.10.3.2.1 Transportörer, avsändare och andra delaktiga i transport av farligt gods med hög riskpotential (se tabellen 1.10.3.1.2) eller radioaktiva ämnen med hög riskpotential (se 1.10.3.1.3), enligt 1.4.2 och 1.4.3, ska genomföra och följa skyddsplaner, som minst omfattar de punkter som anges i 1.10.3.2.2. En skyddsplan ska minst omfatta:
- (a) särskild fördelning av ansvar inom transportskyddsområdet till personer, som har kompetens och sakkunskap inom området och har befogenhet att genomföra tilldelade uppgifter,
  - (b) förteckning över sådant farligt gods eller typer av farligt gods som verksamheten hanterar,
  - (c) översikt över rutiner i verksamheten med en bedömning av de risker för kränkning av skyddet som kan uppkomma på grund av verksamheten, till exempel vid transportuppehåll, förvaring av farligt gods i tankar eller containrar före, under och efter förflyttning samt vid mellanlagring av farligt gods vid byte av transportsätt eller transportmedel (omlastning),
  - (d) tydlig beskrivning av de åtgärder som ska vidtas för att minska risken för kränkning av skyddet, motsvarande de delaktigas ansvar och skyldigheter, inom följande områden:
    - utbildning,

- transportskyddspolicy (till exempel åtgärder vid förhöjd hotbild, kontroll i samband med anställning av personal, osv.),
  - drifrutiner (till exempel vägval om detta är känt, åtkomst till farligt gods under mellanlagring (jämför (c)), närhet till utsatt infrastruktur, osv.),
  - utrustning och resurser som ska användas för att minska riskerna för kränkning av skyddet,
- (e) effektiva och uppdaterade metoder för rapportering och för åtgärder vid hot, nedsatt transportskydd eller tillbud,
- (f) metoder för värdering och test av skyddsplanerna och metoder för återkommande revision och uppdatering av planerna,
- (g) åtgärder för att säkerställa det fysiska skyddet av den transportinformation skyddsplanen innehåller, och
- (h) åtgärder för att säkerställa att spridningen av skyddsplanens information om transportrutiner begränsas till de personer som behöver den. Dessa åtgärder får inte strida mot de krav på information som i övrigt föreskrivs i ADR.

Anm: Transportörer, avsändare och mottagare ska samarbeta med varandra och med behörig myndighet, för att delge varandra information om eventuella hot, vidta ändamålsenliga skyddsåtgärder för att uppmärksamma och åtgärda händelser som sätter transportskyddet i fara.

- 1.10.3.3 Anordningar, utrustning eller system ska användas för att skydda mot stöld av fordon som transporterar farligt gods med hög riskpotential (se tabell 1.10.3.1.2) eller radioaktiva ämnen med hög riskpotential (se 1.10.3.1.3) och dess last. Åtgärder ska vidtas för att säkerställa att de alltid är inkopplade och i funktion. Tillämpningen av dessa skyddsåtgärder får inte hindra insatser i nödlägen.

Anm. Om det är lämpligt och utrustning finns installerad, bör telemetrisystem eller andra system eller anordningar användas för att övervaka förflyttning av farligt gods med hög riskpotential (se tabell 1.10.3.1.2) eller radioaktiva ämnen med hög riskpotential (se 1.10.3.1.3).

- 1.10.4 Se 1.10.4 ovan.
- 1.10.5 Se 1.10.5 ovan.